

1660

מדינת ישראל
הכנסת

ש.פ.

פרוטוקול מס' 109 / ב'

מישיבת ועדת הכספים, שהתקיימה ביום
ב', ח' בניסן תשי"ז - 9.4.57,
בשעה 8.00 בבקר.

30 היומ'

נכחו - חברי הוועדה:

- 1) יעצב הכנסת אלג' - 1957/58
- 2) חוק הצרכאות
- 3) אילוף הילד בן 13 חכם ואלו
- 4) כרם של הארבעה אלף נסיגתו לכנסת

- י. גורי - היו"ר
- י. בדר
- א. בהיר
- י. בן-אהרן
- א. הרצפלד
- מ. חזני
- י. ספיר
- י. פורדר
- מ. קלמר
- י. קרגמן
- ח. רובין
- ש. שורש

מוזמנים:

- א. בן-אליעזר - מטעם נשיאות הכנסת
- ב. מינץ -
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת
- ג. בר-יוסף - מזכיר הכנסת
- מר אריאל - מטעם משרד האוצר
- מר בן-דרור - מטעם משרד האוצר
- מר קיסרון - מטעם משרד המשפטים
- שר האוצר - ל. אשכול

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להביא לידיעת חברי הוועדה,
מהי תכנית העבודה שנשארה להיעשות היום ומחר. א) תקציב הכנסת;
ב) חוק התקציב; ג) כפי הנראה שאנחנו נקבל עוד מעט הצעה בקשר
לדיון על הושטת העזרה לנפגעי הסכע בצפון, ובענין זה נצטרך להצביע;
ד) הרזרבה הכללית - אנשי האוצר נתבקשו לתת פירוט על הסכום
של 41,200,000 לירות המועבר לחלק ד'. יבוא הסכום מצד בן-דרור,
אשר ניסה לעשות את המלאכה הזו אך הוא לא הצליח. נראה, נשמע על כך.

לאחר מכן, יש עוד בסדר-היום, מעל לקו:
חוק מחנות הנאצים; שני צווי מכס; חוק ערבויות מטעם המדינה;
רשימת מוסדות - דת, תרבות, גמל, חסד, בריאות, חינוך וצדקה, אשר
הגישו בקשותיהם לשחרור חשבונותיהם בכנקים. אלה הם דברים קטנים.

אשר לרשימת המוסדות, הפירוט הוא כזה:
ארגון אמהות עובדות ע"י גלמן צפורה, מועצת פועלי רמת-גן וגבעתיים -
2,629,340 ל"י; ארגון אמהות עובדות ע"י מעון ילדים, מועצת פועלי
רמת-גן וגבעתיים - 77.750 ל"י; ישיבת הבחורים "בני ציון" -
825.470 ל"י. בסך הכל 3,532,560 ל"י. רצוני להצביע זאת.

ה צ ב ע ה

נעד אשר הסכום 3,532,560 ל"י עבור

המוסדות - ב ת ק ב ל

היו"ר י. גורי:
בחוק ערבויות מטעם המדינה הדין יכול
להיות קצר, אבל הוא יכול להיות גם ממושך.
כל החוק הוא בן סעיף אחד. מבקשים להאריך את תוקף החוק כמושהו.
האמת היא, שלוועדת הכספים יש יסוד להביע מורת רוח, כי החוק
צריך לבוא בנוסח מתוקן; הובטח פעמיים שהוא יתוקן, אבל זה לא
קויים. משום כך אמרתי שהדין יכול להיות קצר והוא יכול להיות גם
ממושך. הוא יכול להיות ממושך אם הוועדה תכניס - והיא רשאית
לעשות זאת - תיקונים. אילו עשתה זאת, הרי הזמן שעומד לרשותה
אינו מספיק. אם אנחנו לא נאריך את תוקף החוק, אזי נגרום קשיים,
לא יינתנו ערבויות יותר וכו'.

מר קיטרנו:
יש בעיות איך לבטל את השגיאה שנעשתה
בזמנה.

היו"ר י. גורי:
אני חושב, כי אם לא יישמע ערעור מחקבל
על הדעת, אז נצטרך לאשר את תוקף החוק הזה.

מ. חזני:
אני מציע להאריך ל-6 חדשים.

מר קיטרנו:
אני מסבך מבחינת הניסוח גריידיא. שר
האוצר מעוניין שייצתן תוקף לכל שנה הכספיים.

אני הייתי מעדיף שזה יהיה כדרישת האוצר,
ובפרוטוקול יצויין שהחוק יתוקן.

היו"ר י. גורי:
אנחנו יכולים לבקש ולומר לשר האוצר, כי
כל הוועדה מאוחדת בדעה, שיש לתקן את החוק,
ולהביע את הדעה הזו בחוקף מסויים.

י. ספיר:
אני מציע שתוקף החוק יוארך עד תום המושב
הקיץ של הכנסת.

מר קיטרנו:
זה מפריע מאד.

י. פורדר:

אני גם בדעה שזה ענין דחוף שאיננו
סובל דיחוי. אני מציע שאנו נדרוש
סיובא התיקון עד סוף מוטב הקיץ ויחד עם זאת לא להגביל את הארכה
מסוים שזה יסבך את ענין ה-10%.

היו"ר י. גורי:

יוצאים לפגרת הקיץ בחודש נובמבר.
אם תובא הצעת החוק, אין בטחון שאנחנו
נתיישב כבר על מדוכת ההצעה הזו, ביחוד שזה יהיה דיון מחודש.
ואז, מסיבא אנו מתקרבים לדון על חוק התקציב.

מוטב שנעשה כך: נאריך את תוקף החוק
עד 31/3, ויחד עם זאת נאסר לשר האוצר, כי ועדת הכספים דורשת
שהצעת חוק זו תתוקן.

י. ספיר:

אם אנו נאריך את תוקף החוק עד 14 או 13
באוגוסט, מדוע לא נתחיל לדון אז על הצעת
החוק שתובא עם התיקונים?

י. בדר:

אני מסכים שאנו נאריך את החוק לתקופה
המבוקשת, מסוים שאני בגד חוק של קבע.
חושבני, כי מוטב לא לעורר את הענין הזה.

אני מציע להאריך את תוקף החוק, ותו לא.

היו"ר י. גורי:

המסקנה היא שאני צריך להצביע את שני
הדברים: אם לאשר את הארכת תוקף החוק,
או לא; אם לפנות לשר האוצר בבקשה לתקן את הצעת החוק, או לא.

י. בדר:

אני אומר כי לאשר את החוק, ותו לא;
ולא לפנות.

היו"ר י. גורי:

לי קל לקבל את הצעתו של חבר הכנסת בדר.
אינני מתחייב שלא להביא חוק. אבל מותר
לי לפנות את שר האוצר.

י. בדר:

אני חושב שעלינו לחזור למצב שהיה קיים
עד כה, שכל הערבויות באות לכנסת. מכיון
שאני רוצה להיפטר מערבויות מפורקקות אני אומר, כי אין צורך בחוק
של קבע.

היו"ר י. גורי:

נעזוב ענין זה לרגע, ונעבור לתקציב
הכנסת.

מר רוזסי:

כשהופעתי בפעם הקודמת, טען חבר הכנסת
בדר, ובצדק, שהשינויים אותם הכנסנו
בקימוצים צריכים להיעשות דרך ועדת המסנה. ועדת מסנה זו לא רק
שאישרה, אלא היא הכניסה שינוי סמלי. חברי ועדת המסנה נגעו בסעיף
אחד: אנחנו בטלנו את הסעיף בסכום של 30 אלף ל"י להתקנת שלפונים
בבתיים של חברי הכנסת; חשבנו כי אפשר לוותר על סכום זה בסנה זו.
תוך כדי כך אטרנו, כי אם יהיה צורך בהתקנת שלפון לחבר כנסת מסויים,
הרי אנו שנוכל לבקש את הסכום. טענתם הייתה לבטל את סעיף התקנת

טלפונים, אבל אני בקשה להשאיר סכום סמלי של 2000 לירות מתוך הסכום של 30 אלף לירות.

ביחס לסגני שרים, הנשיאות אינה מספלת
בזה אלא יש לפנות לוועדת הכנסת.

י. בדר:
אני מציע להגדיל את סעיף הכנסת בלירה אחת,
והיא תתווסף לרזרבה.

ש. דיין:
לא הבינתי את תשובתו של מזכיר הכנסת.
כאן הוצעו הצעות על מנת להפחית מדמי
אמרנו; כי לסגנים יש תוספת יותר גדולה.
הייצוג של סגני הנשיאות.
סזו של כל חבר כנסת אחר.

מר רוזטי:
אין הנשיאות יכולה להפחית סכום עליו
החליטה ועדת הכנסת.

י. פורדר:
יש לפנות לוועדת הכנסת ולא לנשיאות.

ב. מינץ:
ישנה הצעה להפחית מדמי הייצוג של חברי
הכנסת. דבר זה שייך לוועדת הכנסת.

מר רוזטי:
אפשר להביע משאלה זו בפני ועדת הכנסת.

היו"ר י. בורי:
בענין הסגנים: בהתאם להחלטת הוועדה אני
פניתי לוועדת הכנסת בנוגע לדמי הייצוג.
לא קבלתי עד כה תשובה. במקרה זה לא אפנה עוד פעם. דובר על סמכות
בלעדית. באופן פורמלי אפשר לא לענות למכתב. הבאנו לתשומת לב ועדת
הכנסת בעיה, ותשובה לא קבלתי; זוהי סמכות בלעדית. אני אומר כי אני
מצטער שלא ניתנה לזה תשומת לב.

ש. דיין:
אבקש את מר קיסרון להעמיד אותנו על
סמכותנו. כאן דובר שסגני שרים וסגני
יו"ר הכנסת מקבלים דמי ייצוג. דברנו ואמרנו כי הם אינם זכאים
לתוספת מיוחדת מסאר חברי כנסת רגילים, הם עובדים יותר? - גם
אחרים עובדים יותר. אני שואל: מהי סמכותה של ועדת הכספים?
אני שומע כאן, אנו יכולים להביע משאלה או דעה, ותו לא.

מר קיסרון:
אינני רוצה להיכנס לכל הבעיה המסובכת
בדבר סמכות תקציב הכנסת. יש כאן דבר
מענין מאד: בחוק הראשון שנתקבל במדינת ישראל, והוא חוק סדר
שלטון ומשפט. שם נאמר, כי תקציב הממשלה ייקבע ע"י הכנסת.
לשאלה הזו אינני רוצה להיכנס.

אשר לרשות הוועדה לגבי ענין שמסור לוועדת
הכנסת, הרי נכון אמר יושב-ראש הוועדה בנדון. ואשר לסגני שרים: זהו
דבר גם כן מסובך, כי יש להם תפקידים בכנסת ותפקידים במשרד.

היו"ר י. בורי:
בענין זה סיכמנו ואנחנו פונים לוועדת
הכנסת גם בענין סגני השרים.

אנחנו אמרנו, כי לפי דעת ועדת הכנסת חברי
כנסת צמודים לכנסת 3 ימים בשבוע, ואילו סגני השרים צמודים עוד 3 ימים.
יש להם הוצאות מרובות. דבר זה סוכם ועלי לפנות גם בענין זה.

ש. דיין: סוזר הדבר: לשרים אנו קובעים, ואילו
לסגני שרים - ועדת הכנסת.

היו"ר ז. גורי: אנחנו מסכמים: אנו פונים בענין זה לוועדת
הכנסת.

ז. בן-אהרן: אני מציע לא לעכב את הפניה הזו עד לדיון
נוסף פה. זה צריך להיעשות באופן שקול,
והדבר אינו דוחק כל כך.

ש. שורש: אני השתתפתי בישיבת ועדת הכנסת
כאשר דנו שם על ענין זה, ושם הוחלט שעד
1 באפריל זה יהיה על חשבון תקציב הכנסת, ומתאריך זה
ואילך - על חשבון המשרדים. שלושת הימים הנוספים של שהיית סגני
השרים בירושלים, יהיו על חשבון המשרדים.

מר רוזסי: הייתי נוכח בזמן הדיון על סגני השרים
בוועדת הכנסת. שם הוחלט להפסיק את מתן
האש"ל, ולהעביר זאת למשרדים.

היו"ר ז. גורי: אנו נעקוב אחרי התפתחות הענינים.

עתה נחזור לענין ההפחתה שבתקציב הכנסת.
במקום 72 אלף, יופחתו 70 אלף לירות. משאירים
סכום של 2000 לירות על מנת להתקין סלפונים לחברי הכנסת.

חבר הכנסת בדר להוסיף לירה אחת ברזרבה של הכנסת
סכום הרזרבה הוא 56 אלף לירות פלוס לירה אחת.

תקציב הכנסת הוא בסכום של 1,739,800 ל"י.

ה צ ב ע ה

הצעת חבר הכנסת בדר להוסיף 1 ל"י

לרזרבה של תקציב הכנסת - לא נחקבלה

תקציב הכנסת בסכום של 1,739,800 ל"י - אושר

ש.פ.

היו"ר י. גורי:
אני חוזר לחוק הערבויות, אבקש את הצעת חברי הוועדה לקבל את ההצעה בלי אימפליקציות נוספות, אני מציע את/הארכת תוקף החוק עד 31/3/58.

ה צ ב ע ה

ההצעה נתקבלה

היו"ר י. גורי:
קבלתי הודעה משר האוצר, שהוא אינו מתנגד שאנחנו נכלול את ההכנסות מיהב-מגן בתקציב משרד הבטחון.

הסכום הוא 104 מיליון לירות.

מר בן-דרור:
יהב-מגן ישיר הוא בסכום של 50 מיליון ל"י; עקיף - 12 מיליון; בול בטחון - 15 מיליון; תקבולים מיוחדים - 27 מיליון. יחד - 104 מיליון. אני מציע שסכום זה כולו יכנס למשרד הבטחון. 51 מיליון ל"י יספיקו בשביל הסוואה, וזה יהיה תקציבים מיוחדים. בסך הכל זה מהווה סכום של 233,616 מיליון לירות.

תקבולים מיוחדים, זה איננו מס, אלה הם תקבולים מחו"ל. המטרה היא לא תקציב פיתוח.

אם ההצעות האלה יתקבלו, אני מעדיף להעמיד את ההצעות המקבילים להכנסה.

בסעיף ההכנסות הורדתי 4 מהסתייגויותי.

רצוני לשאול: האם אי אפשר להעביר את התקבולים לתקציב הפיתוח, ולעומת זה לא להעביר כספים מתקציב התקבולים לפיתוח?

נכון,

מר בן-דרור:
זה אמנם/כל קרנות המסורה הולכות לפיתוח. ההעברה יכבה נתקבלה. הטיעון הזה מחייב אותנו לשינוי בחוק התקציב, ולהחסיף לה סעיף מה שהיה פעם סעיף 4 של חוק התקציב מס. 2, המאפשר לשר האוצר להוציא הוצאות מיוחדות למטרת בטחונית.

ח. רובין:
אני הייתי מעלה על הדעת שכל הפרקים שאינם קשורים לתקציב הרגיל, כל אותן ההכנסות וההוצאות יוכנסו למדור מיוחד, אני מציע, בעניין זה, לעשות עוד מדור, וכלומר, בין התקציב הרגיל וההכנסה, לעשות עוד מדור בעל כותרת אחרת, וזה יעמיד את ההיקף של התקציב הרגיל בפרופורציה הבכורה.

היו"ר י. גורי:
אנחנו יכולים להבליט את הסיבה אשר בגללה גדל התקציב, וזה חלק רגיל מתקציב המדינה.

י. ספיר:

בין
אני מציע שאנו הפריד / סני הסכומים:
50 מיליון ו-12 מיליון לירות
אני מציע שזה יהיה בנפרד.

מר בן-דוד:

אין לי התנגדו .

היו"ר י. גורי:

מסים ישירים ועקיפים יהיו ביחד.

א. הרצפלד:

בנוגע לתקבולים מיוחדים רצוני לומר, כי
יתקבל רושם שזה הכל מס, וכך זה רק

3 מיליון לירות מסים.

מר בן-דוד:

אני מכניס זאת לא בתוך מסים.

היו"ר י. גורי:

אני מצביע את ההצעות.

ה צ ב ע ה

תוספת סעיף בהכנסות ילב מגן ישיר 50 מיליון ל"י - נתקבל

"יהב-מגן" עקיף - 12 מיליון ל"י - נתקבל

בול בטחון - 15 מיליון ל"י - נתקבל

תקבולים מיוחדים - 27 מיליון ל"י - נתקבל

הגדלת סעיף 06 - מסרד הבטחון -

יתווספו 104 מיליון ל"י, בסה"כ

סעיף זה 182,616 מיליון לירות - נתקבל

י. ספיר:

מה גורל ההצעה שגם ה-51 מיליון יצורפו?

י. בדר:

אני מציע שתקציבים מיוחדים יהיו 7 מיליון,
ו-51 מיליון אני מצרף לבטחון.

י. ספיר:

כל הסכום אינו ברור לי. היתה הצעה להעביר
מתוך ה-58 הללו 7 מיליון, ובלאו הכי נשאר

איפוא רק 51. כיצד זה יכול חבר הכנסת בדר להוציא מתוך ה-51

מיליון עכשיו 7 מיליון ולהטאיר 51 מיליון?

היו"ר י. גורי:

היו בתחילה יותר. לאחר הורדת ה-7 מיליון
נשאר 58 מיליון, ועכשיו מציע חבר הכנסת

בדר להוריד מתוך ה-58 מיליון 7 מיליון לתקציבים מיוחדים, ואת השאר -
51 מיליון - לצרף לבטחון.

לפני כן רשמה ש.פ.

רשמה א.ב.

מר בן-זרור:

בנוגע לפגעי טבע, אני מבקש להעביר סכום של חצי מיליון לירות מספצל המים הארצי, סעיף שיטאר עתה בסכום של 3,5 מיליון ל"י בלבד, כדי ליצור סעיף מיוחד - 74,101 - קרן לכיסוי נזקים מפגעי טבע, בסך חצי-מיליון.

י. ספיר:

האם אלו הלוואות?

מר בן-זרור:

עדיין לא הוחלט. יש כוונה להעביר לסעיף הזה עוד חצי מיליון לירות מתוך תקציב החקלאות מס, בצורת העברה מסעיף לסעיף במשך הזמן. כלומר: בטופו של דבר תעמוד הקרן הזאת על מיליון לירות. כרגע ההצעה היא להוריד, כאמור, חצי מיליון לירות מספצל המים הארצי: בטעיף 102 ירדו 200 אלף לירות וישארו רק 600 אלף במקום 800 אלף, ובטעיף 104 ירדו 300 אלף וישארו 700 אלף לירות.

י. ספיר:

בזדאי שאינני שולל שריון טכונים למטרות כאלו. אבל אני חוזר ואומר שהדבר מחייב שיקול רציני בנוגע לקווי היסוד לפיהם צריכה מטמלה להיכנס לכיסוי נזקים של מסק, בין בצורה של מענק או הלוואה. עד היום אנו מכירים בעיקר ארבעה סוגי נזקים: בצורת, ארבה, שטפונות ונזקי-כותנה. אני מבין שאנו עומדים בפני בעיה קשה של משקים שניזוקו וצריך לעזור להם. צריך לעשות זאת בצורה מחושבת. שנית, צריך להביא גם בחשבון נזקים מסויימים של כפר גם לפרדסים בדרום, ולא רק לפרדסים בדרום. אין לי אפוא התנגדות לאשר את הסעיף הזה, אבל המטמלה מתבקשת להכין את העקרונות לשיטוש בכסף זה, ועד אז תינתן רק עזרה זמנית דחופה מבלי לקבוע סופית את העקרונות ולא את שיעור העזרה.

ש. דיין:

הסכום המוצע קטן מדי ביחס לצרכים. הכותנה והעגבניות שניזוקו בצפון - סכום הנזק שלהם בלבד מגיע ל-2,5 מיליון. אין זה אומר שבכל מקרה צריך להעביר עזרה, כי ייתכן שיש לו כמה וכמה ענפים ואם האחד מהם נפגע, הוא יכול להתחדר בכוחות עצמו. אבל במשקים כמו ירדניה ובית-יוסף נפגע הכל ולא ענף אחד בלבד. אני מציע אפוא להגדיל את הסכום לפחות למיליון וחצי. ואם הצלחתי אתמול להתגבר על התנגדות היו"ר ולהעביר הצעה - אולי אצליח גם הפעם. מתוך הסכום הזה אני מציע למסקי תקציב לתת את העזרה בצורת מענק; על הפירוט יהיה עוד דיון. מתוך הסכום של מיליון וחצי שאני מציע, אני מציע לעשות אלימינציה של סכום מסויים ולייחד אותו למטרה מסויימת של 2-3 משקים, ואת השאר להכניס לקרן הכללית.

היו"ר י. גורבי:

לא התנגדתי. אתמול לבופו של העניין, להגדלת הסכום לצרכי תרבות ואמנות בהתיישבות החדשה, "התנגדות" שעליה הצליח ח"כ דיין להתגבר. התנגדתי לשיטת העבודה הזאת אבל לא לעצם העניין.

י. ספיר:

ח"כ דיין מציע תקדים קשה. קיימת העדכה של 2,5 מיליון נזקים בעסק הירדן ובעסק בית-שאן. ההעדכה הזאת עדיין אינה מוסמכת. מאחר שטרם נקבעו עקרונות לחלוקת הכספים, הרי, אם בנוא כאן לקבוע סכום שהוא מרבית ההעדכה, הרי זוהי קביעת תקדים בלתי רצוי. אם ייקבע שהמיליון הזה לפי העקרונות שייקבעו לא יספיק (ואני מציע שייקבע פה. כי אין זה מקרה של שנה אחת-, בדמה לי שלא יהיה קושי למצוא את הפתרון אח"כ.

היו"ר י. גורבי:

אני מסכים בהחלט.

י. בן-אהרון:

אני מציע ללוות את ההצעה הזאת של מיליון בשתי משאלות: א) שהגיע הזמן שהמטמלה תחשוב על סידור קבוע של ביטוח, מסום שבארצנו אין כמעט שנה ללא פגעים; ב) שהוועדה רושמת לפנייה שזהו סכום ראשון על החשבון, והיא טצפה שלאחר שהמטמלה תסיים את ההעדכה, תביא בפניה הצעות נוספות לכיסוי הנזק בכללו.

א. הרצפליד:

במשך שבועות רבים לא היתה שום פרוטה מוקצבת למטרה זו; ההצעה הנוכחית נותנת אפשרות של סידור לשתי מסרות; א) עצם הדחיפות של העזרה; ב) הונח כאן היסוד לקרן לפגעי טבע; אינני יכול לתמוך בהצעת ח"כ דיין להוסיף עוד חצי מיליון, מאחר שעד לפני ימים אחדים לא חלמנו בכלל שיהיה סכום כלשהו בתקציב למטרה זו. במידה שאנו מקיימים קרן, בוודאי יהיו כללים לכך.

ש. שורש:

אני רואה את מיליון הלירות הללו כעזרה ראשונה למסקים שנפגעו. הייתי מדגיש כאן שצריכה בכל מקרה להיות העדפה של ההתישבות החדשה, ושהדבר הזה ייסטר לסיכום של ועדת הסרים העוסקים בענין זה. אני מבין שצריך יהיה לעבד תכנית לעזרה לפגעי טבע, יכולה זו להיות תכנית כללית או חלקית, כדי שגם החקלאים ידעו בפני מה הם עומדים, לכן צריכה להיות, לדעתי, פניה מצדנו לשרדי האוצר והחקלאות שיגישו תכנית פעולה מסויימת: מענקים או הלוואות, סוגי הגידולים שלהם תינתן העזרה, אילו סוגי התישבות ייהנו ממנה ראשונים, אחוז המטה הנפגע שיקבל את העזרה וכו'. צריך לעבור לשיטה של עקרונות ולא של אימפרוביזציה, כן יש לדבר על הסתמכות מצד החקלאים עצמם בכל תכנית שתיקבע.

א. בהיר:

אני רואה את עיקר הענין בהגחת יסוד לדבר יותר קבוע, בקרן זו צריכים להשתתף גם המתיישבים וגם הסוכנות. כדי להגדיל את הקרן, בעיקר החלק שיינתן בצורה של הלוואות ולא מענקים, צריכים להשתתף גם הבנקים. לכן אין אנו יכולים ללוות עכשיו את ההצעה בשום דבר מסוייט, ואני מציע שלא לקבל שום החלטה תקציבית נוסף על מיליון הלירות, אלא שבקש את משרדי האוצר והחקלאות שיעבירו לוועדת הכספים בעתיד את היסודות הכלליים, כל זה מתוך הבחנה שמתן העזרה הדחופה לא תעוכב עד אז.

הינ'ר י. גורדי:

אני מבקש מח"כ דיין שיסיר את הצעתו כי ועדת הכספים לא תוכל עכשיו לאשר שום סכום נוסף מעל למיליון המוצע.

שבית, אנו אומרים: קרן לכיסוי נזקים מפגעי הטבע. השט הזה סחייב. אם מישהו בוועדה מבקש לדעת כיצד ישתס האוצר במיליון זה, אין הדבר יכול לעמוד לניכוח ולהצבעות, נייחוד כסאין זה סעיף תקציבי או סעיף-משנה מפורט, אלא אומרים "קרן", ובייחוד כשצריכים להשתתף בקרן זו גם המתיישבים וגם הסוכנות. הגיעה השעה שהמתיישבים לא יהיו נשענים תמיד על משענת של קרן כשהם נפגעים. עייכ שאנו מאשרים עכשיו את הסעיף הזה אין פירוש הדבר שאישרנו כבר בקביעות את הקרן הזאת, אלא שהנחנו את היסוד לכך, וועדת הכספים חייבת לקבוע פרטים על השימוש בקרן זו מתוך הבטחה שתוגש העזרה הדחופה למסקים שניזוקו.

י. ספיר:

אני מציע שהסעיף ייקרא "הענקות והנחות לכיסוי" ולא "קרן". אינני מסכים לכך שתיקבע הטלה "קרן" בתקציב לפני שביררנו את העקרונות שלה. עד כה התעלמו לחלוטין סכך שלטלה "קרן" יש פירוש. הענין של עזרה הדדית לפגעי טבע הוא מורכב מאד. בצורת או ארבה, למשל, יכולים לפגוע בכל החקלאות. שטפונות או הכפזר, מצד שני, יכולים לפגוע רק באזורים מסויימים, או שפגע בענף אחד יכול להיות דוקא לברכה לענף שני. גם מדובר על תכנית - הכי כל זמן שלא למדתי את השעלה כהלכה גם מבחינת התועלת והצדק, אינני יכול לקבוע שאני בעד "קרן", אפילו לא עקרונתית. יכול להיות שאסכים שתהיה קרן עם הסתמכות מסויימת מצד המתיישבים והשתתפות יותר גדולה מצד מטלים המטים, כמו בקרן למחירי-סינימום לעגבניות. משום כך אני מציע לקבוע כתכנית הענקות והלוואות לכיסוי נזקים מפגעי טבע. אני מבקש שלא ייקבע שום דבר מבחינה של שיטה לפני שזה יאושר כאן.

הינ'ר י. גורדי:

אני כשלעצמי אינני מתנגד להצעת ח"כ ספיר. יחד עם זאת תפנה ועדת הכספים למטשלה ותעורר את בעיית הצורך בהבהרה, ותבקש את המטשלה לבחון את הבעיה ולהביא לנו את סיכומיה.

ש. דיין:
אני מסכים להסיר את הצעת ליחידות שאני רואה שאין לי תמיכה כמות. אני רוצה להסביר את נימוקי להצעת: שני המסקים ירדנו ובית-יוסף, הנזק מצלם מגיע להצי מיליון לדות, ואנשים שם יושבים בלי לחם, זה למעלה משלושה חדשים. אני יודע שיש קשיים בתקציב ובסציאת הכסף, אבל מי-אפשר להשאיר אנשים רעבים ללחם, ואין להם ענפי-משק אחרים שיוכלו לכסות את הנזקים.

גם אני בדעה שאין לנו יכולים עדיין לקבוע קרן של חובה. למשל: עסק-יזרעאל המערבי אין בו אף פעם כפור, לא שטפונות ולא בצורת, ולא ייתכן שהם ישלמו בטשך כל השנים תשלומי חובה עבור כיסוי נזקים בחלקי הארץ האחרים.

א. הרצפלד:
עד אטטול לא ידעת בכלל על המיליון הזה. ועכשיו לפתע אין אתה יכול בלי חצי מיליון נוסף?

הדו"ל: לקבל את ההצעה המסולבת כדלקמן:

- 1) להפחית מספועל המים הארצי סכום של חצי מיליון ל"י ולהעבירו לסעיף חדש: הענקות והלוואות לכיסוי נזקים מפגעי טבע בחקלאות;
- 2) ועדת הכספים רשמה לפנייה את הודעת ב"כ האוצר שתובא הצעה על העטדת עוד חצי מיליון ל"י לרשות המטרה הזאת מסעיפים שונים בתקציב החקלאות;
- 3) ועדת הכספים מביעה את משאלתה שתוגש ללא כל דיחוי העזרה למסקים שנפגעו לאחרונה, ובעיקר למסקי ההתישבות הצעירה;
- 4) ועדת הכספים מבקשת את האוצר ואת משרד החקלאות לבחון את האפשרות ליצור מקור קבוע בצורת קרן על-סנת לפצות את הנזקים בטשך החקלאי מפגעי הטבע;
- 5) כן מבקש האוצר להביא תכנית לגבי העקרונות של שימוש במיליון הזה פרט לעזרה הדחופה;
- 6) משרדי האוצר והחקלאות מתבקשים להביא סיכום סופי על הנזקים במלוא היקפם;
- 7) הוועדה מפנה את תשומת לב משרדי החקלאות והאוצר לענפי ההתישבות שניזוקו מהכפורה, בעיקר מסקי ההתישבות הצעירה, ושטרם הוגשה להם כל עזרה, ומבקשת לפעול בדחיפות על-סנת לעזור להם.

י. בדר:
בוודאי צריך לדאוג לנזקים מלה, ולא הצבעתי נגד. אבל בדרך-כלל השיטה בה הולכת הממשלה, לפצות נזקים מסוג זה מהתקציב שלה, אינה נראית לי. נזקים מלה אינם יכולים להיות על הניזוקים. אבל לאורך-ימים מלה הם חלק של הוצאות החקלאות, ועל המדינה ליצור שיטה כלשהי של ביטוח נגד נזקים, ביטוח שיהיה כולו על החקלאות, או בחלקו על החקלאות ובחלקו על המדינה. מפעם בפעם אנו חוזרים על אותה הערה, ושום דבר לא נעשה עד כה בעניין זה.

הרזרבה הכללית

הינו"ר י. גורי:
הסיכום מראה שהרזרבה הכללית מסתכמת עתה ב-4,204,000 לירות, במקום 1,963,200 ל"י.

מר בן-דור:
הרזרבה מיועדת להחזיר חובות: החזרת קיטוצים למשרד הסעד וכו'. כלומר: קרוב לשני מיליון מיועדים כבר, ונוסף לכך כ-950 אלף לחג-העשור, שזהו הסכום שיעלה חג-העשור בכללו. כלומר: הרזרבה הפתוחה נשארה פחות ממיליון וחצי לרשותו של שר האוצר.

ועדת הכספים - 9.4.57

האם בכנסת תבוא על כך הסברה טמא
ינ"ר הוועדה?

י. ספיר:

בוודאי.

הינ"ר י. גורי:

אני מציע להוריד סיליון לירות
מהרזרבה הכללית.

י. גור:

הרוחב: לא לקבל את הצעתו של ח"כ גור
לאשר את הרזרבה הכללית.
הסתייגות: י. גור.

מר בן-גוריון:

אני חייב עוד הסבר על ה-41 סיליון.
עד השנה הזאת העברה מחלק א' לחלק ד'
היתה קטורה בטסי עליה. גם בהצעת התקציב, כשהסכום היה 19 סיליון, היה
הובר כך, בהתאם להחלטות הכנסת. ה-41 סיליון, לעומת זאת, אינם
קטורים בטסי עליה.

האם ה-17 סיליון שהציע הינ"ר מסוק -
אפור כלולים בתוך ה-41 סיליון?

י. ספיר:

מר בן-גוריון:

אנו קושרים את הענין עם ההכנסה כולה,
וזוהי פונקציה של עודף הכנסה רגילה
על הוצאה רגילה שהיא 41,200,000 לירות, וזאת אנו טעבירים לפיתוח.
ח"כ ספיר מנסה לומר שההכנסה הנוספת היא ההכנסה שהועברה לתקציב הפיתוח,
ואין זה כך. זוהי פונקציה של כל הטעיפים.

י. ספיר:

טענתי היא שעצם הגדלת הכנסות וההיקף
של השוק האפור, כלומר: הקצבת יותר
דולרים למטרות מסויימים כדי ליכנסו יותר כסף היתה סכונות לא בשביל
התקציב הרגיל אלא כדי ליצור כסף למטרה שאליה טעבירים את ה-41 סיליון.

הינ"ר י. גורי:

זה נכון מבחינה עובדתית. אבל אין זה
מסנה שום דבר לגבי הויכוח המתנהל.
ואני רוצה לשאול: מה היה אילו מלכתחילה היתה המטפלה מניחה על הסולחן
תקציב כפי שהוא סתכם עכשיו לאחר שהצעת מה שהצעת? האם היו טעבירים
גם אז את ה-41 סיליון, והאם היתה אז שאלה ממה טעבירים זאת? כי התקציב
כולו הרי הונח גוש אחד, ואין הכנסה מסויימת מיועדת דוקא לטעיף הוצאה
מסויימת.

י. ספיר:

כדי לקבל הכנסה נוספת של 17 סיליון
אתה חייב להוציא 4-5 סיליון דולר יותר
מתקציב טבע-חוץ. הריני שואל אפוא: מדוע מוציאים אותם 4-5 סיליון
דוקא לדברים מסויימים ועונים לי: זה בשביל עליה וקליטה.

הינ"ר י. גורי:

זוהי טענה עניינית כשאתה רוצה לקבל
פירוט. אין זו טענה פורמלית.

י. ספיר:

מלכתחילה היה תקציב הכנסה מסויימת
שאיפשר העברת 19 סיליון. מה הן
ההכנסות הנוספות שאיפשרו להגדיל זאת מ-19 סיליון ל-41 סיליון? 17
סיליון יש לי. האם הם כלולים בהגדלת התקציב מעל לתקציב המקורי?

מר בן-גוריון:

כן. אנו מוסיפים לתקציב הוצאות 68
סיליון לירות. בין התקציב שהוגש ובין
הצעת גורי יש 68 סיליון הוצאות נוספות, בחלקן תקציב פיתוח: שיכון,
חקלאות ואילת ובינו-אזור-חן וכו', ובחלקן בתקציב הרגיל: טובסידיה
ליצוא ותעסוקה. את כל הקוטפלקס הזה אני מסמן ע"י קימוצים וע"י תוספת
הכנסות. אין אני יכול להגיד לך איזו תוספת הכנסות מיועדות לחלק של
תקציב הפיתוח ואיזו - לתקציב הרגיל. אני מוכן להגיד לך את כל תוספת
ההכנסות: בטס-הכנסה בטו נוספים 4,5 סיליון; טס רכוש - סיליון; טכס -
18 סיליון; טבק - 5 סיליון; 750 אלף ל"י הוספות בטו של ועדת הכספים;
רשימות-כלי-רכב, טס-שטועים וכו'.

ביחד זה 29 מיליון. מתוך זה 22 מיליון הם ההפרש בין 19 ל-41 מיליון. ואני מסאיר לעצמי את הפירוט.

י. ספיר:

לפי 19 מיליון היטלים קודמים לקליטת עליה; 18 מיליון - הגדלת הסכס שוק אפור; 4,200,000 ל"י - הגדלת מסים ישירים (הגדלת שיעורי מס-הכנסה).

דוחלט: לדחות את הצעת ח"כ ספיר לאשר את ה-41 מיליון בלי פירוט הסתייגות: י. ספיר

חוק התקציב
=====

סעיף 1

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. גורי:

הסכום הוא 969 מיליון לירות, לאחר שהוטפנו את ה-104 מיליון.

מר בן-דרור:

כאן יש הסתייגות למק"י: 800 מיליון.

מר קיטרנו:

ברצוני להזכיר שעדיין לא הוצבע בועדה על הסתייגויות מק"י לסעיפים שנתקבלו הנוקד: יהב-טגן והכנסה. טעיפים אלה מציעה מק"י לפחוק.

מר בזק:

דוחלט: הצעת מק"י למחיקת הטעיפים שהוחלט להוסיפם להכנסה לא נתקבלה. הסתייגות: סיעת מק"י

בסעיף 1 של חוק התקציב אני מציע לכתוב "סכום של (כאן יבוא הסכום הטלא שיסתכם

י. בדר:

לפי כל חמשת חלקי התקציב כפי שהצעת, כולל התוספת), פלוס התוספת השלישית, יוצאו בתנאים של סעיף 7.

דוחלט: הצעת מק"י לא נתקבלה הצעת ח"כ בדר לא נתקבלה הצעת היו"ר נתקבלה הסתייגות: י. בדר; סיעת מק"י.

סעיף 2

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. גורי:

אני מציע להוסיף את המלים: "ובתוספת השלישית לחוק זה".

י. בדר:

דוחלט: לא לקבל את הצעת ח"כ בדר לאשר את סעיף 2 הסתייגות: י. בדר

סעיף 3

(קורא את הסעיף).

היו"ר י. גורי:

אני מציע שכל סכום למעלה מ-100 אלף ל"י ייראה כסעיף-משנה.

י. בדר:

אי-האפשרות להוציא בלי ועדת ובטפיים סופיעה בסעיף 5.

מר בן-דרור:

י. בדר: זה מספק אותי.

הוראת: לאשר את סעיף 3.

סעיף 4

היו"ר י. גורי: (קורא את הסעיף).

מר בן-דרור: "הרזרבה הסיווחדת" היא הרזרבה בתקציבי המסיווחדים.

י. בדר: נדמה לי שכאן צריך לסלב בצורה כלשהי את ההוראה הסקבילה לסעיף 4 של חוק תקציב הסגן.

מר קיטרנו: זאת תהיה הוראה סיווחדת.

י. בדר: השאלה היא אם הסעיפים הנוספים שוועדת הכספים תחליט עליהם כתוספת לתקציב בטחון תחול עליהם ההוראה של חלוקה לסעיפים או לא.

מר בן-דרור: ועדת הכספים תחליט על המטרות.

י. ספיר: מדוע באמת לא נוסיף פה גם את המטרות וגם את הסעיפים?

י. בדר: הייתי מכניס סעיף זה אחרי סעיף (א) ומנסח את סעיף (ב) כסעיף (ג) כדי שהחלוקה תיכלול גם את הסכומים הנוספים ואז זה ייכנס אוטומטית לחוק התקציב.

ח. רובין: מה שסומן כאן כסעיף 10, סכומים סיווחדים לצרכי בטחון, צריך לפי הסדר להיות סעיף 2, כי סעיף 1 כולל את הסכום הכולל של התקציב, וסעיף 2 יכלול את הסכומים הנוספים.

מר קיטרנו: גם סעיף 7 כולל סכומים נוספים.

ח. רובין: בסעיף 10 מדובר על הוצאה בלתי-טותנית, כמו בסעיף 1, מה שאין כן סעיף 7. שנית, ח"כ בדר צדק כשאמר שהגדרת תקציב הבטחון צריכה לחול גם על הסכומים האנונימיים שבסעיף 10. בסעיף 4(ב) אני מציע אפוא לומר זאת בהגדרת הסוגה תקציב בטחון. ע"כ אין לי צורך לדאוג להבטחת ההעברות מסעיף לסעיף בסעיף סיווחד.

מר קיטרנו: אני בכל זאת חושב שאין לסלב את הדבר בסעיף 4. אם אני טוסיף כהן טטהו שאיבנו בתקציב, דרושה לכך הוראה לחוד. אני טוכן להחיל על זה את סעיף 4, אבל לא לסלב זאת. בסעיף 1 יש סכום כללי של הוצאה. טטוט-טה יש בסעיף 2 אומדן. כלומר: שני הסעיפים ביחד נותנים תקציב טאוונן. גם סעיף 7 אינו טטובה את הכלל הזה, כי הוא אומר: רק במידה שיתקבלו הכנסות. אם אני טוסיף הוראה שלפיה התקציב כבר לא צריך להיות טאוונן, לא הייתי רוצה לסלב זאת בסעיף של חוק התקציב, אלא כהוראה סיווחדת, אלא שאני טוכן להחיל את ההוראות סעיף 4 גם על זה. "דין הסיפא של סעיף 4(ב) חל גם על הסכומים הנוספים שיוצאו באיסורה של ועדת הכספים". זאת אני טטכיים להוסיף בסעיף 10.

ח. רובין: לפי הצעה זו יוצא שהסכום של סעיף 10 אינו חלק של תקציב הבטחון והסכומים הנוספים יכולים להיות טאווננים או לא טאווננים, לפי טצב הדברים.

מר קיטרון: אני מציע: סעיף 10 כפי שהוא, ובסופו להוסיף: "לענין חלוקתם של הסכומים הנוספים האטורים, דינם כדין תקציב הבטחון כאמור בסעיף 4(ב)".

ח. רובין: מה שחסר לנו כאן הוא שזה אינו תקציב הבטחון. לתקציב הבטחון יש הגדרת הסכומים שהוטב עליהם בסעיף 4. סעיף 10 הוא תקציב בטחון נוטף שיט לו תואר "סכומים נוספים" ולא "תקציב הבטחון". מבחינת הטיפול הפרלמנטרי בזהגיה בו כמו בתקציב בטחון, אבל הוא אינו תקציב בטחון.

מר קיטרון: אולי במקום זה אפשר לכתוב: "וישדה הוועדה הוצאת סכומים נוספים כאמור, יהיו הם חלק מתקציב הבטחון והוראות סעיף 4(ב) יחולו על חלוקתם".

י. ספיר: האם מהטלים "יהיו חלק מתקציב הבטחון" אפשר להגין שזה מחייב אח"כ את מנהלי התקציב להכניס את הסכומים שאותם אישרה הוועדה לתקציב הבטחון ולהגדיל אותו בהתאם לכך? נניח שהוועדה אישרה עוד 50 מיליון להוצאות הבטחון. האם זה מחייב מאנשי האוצר לצטרכו לרשום: תקציב הבטחון הוא X פלוס 50 מיליון ולפרסם זאת? האם הפרטום הזה צריך לכלול גם את הסכומים?

מר קיטרון: אינני יודע.

י. ספיר: אני מבקש אפוא לתקן את הנוסח שהוצע ע"י מר קיטרון בכיוון זה שהטלים "יהיו חלק מתקציב הבטחון" ושעל עצם האישור העקרוני יש פה חובה לפרסם ברשומות, יחייבו אז להוסיף את הסכומים שאישרה הוועדה לסכום הנקוב בתקציב.

היו"ר י. גורי: נניח שוועדת הכספים צריכה לאשר סכום גדול מאוד לתקציב הבטחון. לשם מה דרוש הפרטום ברשומות, ולמה להתחייב לו?

אני מציע אפוא למחוק את הטלים "שהודעה עליו תפורסם ברשומות".

י. גור: אולי כדאי לסנות בסעיף סלה נחת אשר תסביר שמפרסמים ברשומות רק את עובדת ההחלטה ולא את הסכום?

(אח"כ רשמה ש.ז.)

לסני-כץ רשמה א. ב.

ש. ז.

י. בדר:

לדעתי, צריך להיות כתוב שזה יהיה רשום
ב"רשומות" כדי שתהיה איזו שהיא אחיזה.

מר קטרון:

לדעתי, יהיה זה יותר גרוע, ובעיקר,
מאחר שהוועדה החליטה להרשות הוצאת כספים נוספים.

היו"ר י. גורי:

אין התנגדות להצעתו של מר קטרון שענין זה
ישאר כסעיף 10. כלומר, "על אף האמור בסעיף
1 רטאי שר האוצר באיסורה המוקדם של הוועדה להוציא בשנת הכספים 1957/8
סכומים נוספים לצרכי בטחון; אישרה הוועדה הוצאת כספים נוספים כאמור,
יהיו הם חלק מתקציב הבטחון והוצאות סעיף 4 (ב) יחולו על חלוקתם".

ה ח ל ט ה :

- סעיף 4 - נ ת ק ב ל.
- סעיף 10 - נ ת ק ב ל.
- סעיף 5 - נ ת ק ב ל.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 6.

י. בדר:

כאשר דנו בסעיף הוצאת הרזרבה לשירותי העלייה
הולטנו, כל חלוקת סעיף זה לזו תהיה
הודעה בלבד, אלא באישורה של ועדת הכספים.

היו"ר י. גורי:

אף אני תמכתי בכך שהדבר צריך להעשות באישורה
של הוועדה, אם כי החלטה לא נתקבלה.

ה ח ל ט ה :

השימוש בכספי הרזרבה לצרכי העלייה החדשה ייעשו
באישורה של ועדת הכספים.

י. ספיר:

אני מבחין בענין זה בין הרזרבה הכללית לבין
הרזרבה לצרכי פיתוח. לגבי הרזרבה הכללית -
יכול להיות מצב שיהיה צורך דווקא להוציא. אולם לגבי תקציב הפיתוח
זו טאלה של תכנון.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת ספיר שאישר הוועדה
יחול גם על הרזרבה על תקציב הפיתוח - לא נתקבלה.

ט. ז.

ודעת הכספים
9.4.1957

ברור, כי הסעיף הזה יהיה מחולק לשניים.

מר קטרון:

אני חושב שצריך להיות כתוב: באישורה המוקדם של הוועדה.

י. ספיר:

אף אני מציע זאת.

היו"ר י. גנרי:

אני מתנגד להכנסת המלה "מוקדם". אילו היא היתה מופיעה בכל יתר הסעיפים, הרי כזה היה החוק. אולם, אם לא כן הדבר, אין צורך להכניס זאת.

א. בהיר:

ה ח ל ט ה :

לקבל את ההצעה ולנסח את הסעיף הזה כך: באישורה המוקדם של הוועדה. אף להסאיר את המלים "מדי פעם בפעם".

אנו עוברים לסעיף 7. הבעיה שהתעוררה כאן היא לגבי ההכנסה הנוספת הנמצאת כבר בקופה.

היו"ר י. גנרי:

מר קטרון:
לצור הניסוח של שנה שעברה נתעוררה כאן שאלה. לכן כתבנו: היה טר האוצר סבור שאחד מסכומי ההכנסה יעלה או יתקבל. הרישא של הסעיף הזה תהיה: סכומי ההכנסה מסורטים בתוספת השלישית לחוק הזה, רשאית הממשלה להוציא במידה שיתקבלו. כלומר, ברור שאין להוציא כספים עד אשר יתקבלו. נוסף לכך, יבוא טר האוצר לוועדה ויבקש את אישורה של הוועדה להוציא את הכספים למטרה במידה ויתקבלו הסכומים הדרושים לאותה מטרה.

אם לאתר ההסברות הללו יבואו ויאמרו, אם טר האוצר לא יוכל להוציא את הכספים הללו לאותן המטרות במידה שיתקבלו הסכומים, האם תתנגדו לכך, מר קטרון?

היו"ר י. גנרי:

בכל תוקף.

מר קטרון:

ההתנגדות איננה לעצם העניין?

היו"ר י. גנרי:

להיפך

מר קטרון:

אני מציע לקבל את הנוסח שהיה בשנה שעברה, כי אני רואה בסעיף זה אפשרות להרחיב את התקציב במקצת וועדת הכספים; וזהו דבר לא טוב.

י. בדר:

לחל ניסוח סעיף 7. מתעוררת השאלה מה יהיה הניסוח בסעיפים אחרים במקרה ונותר עודף

י. ספיר:

בסוף השנה?

מר קטרון:

התשובה נמצאת בסעיף 8.

י. ספיר:

לדעתי, כל בעיית העודף נעלמה מהקוננקס
החדש. משום כך אני מאטרף להצעתו של חבר-

הכנסת בדר.

ח ח ל ט ה :

הצעתם של חבר-הכנסת בדר וספיר - לא נתקבלה.

סעיף 7 בניכוחו המתוקן - נ ת ק ב ל.

היו"ר י. גורי:

אנו עוברים לסעיף 8.

מר בן-דרור:

ישנו סינוי בסעיף 8(ב), עד עתה היתה
רטאית הוועדה לאטר את ההוצאות 3 חדשים
מתום סנת הכספים. אולם עתה אנו מבקשים לשנות את הדבר ל-6 חודשים, מבלי
לשנות את סמכויות סר האוצר. הסיבה לכך היא, עד אטר מסכמים את ההוצאות
ועד אטר החשב הכללי מוציא את הדין - וחשבון, אנו עושים שגיאות חמורות
בעודשים, כי העודשים לא היו ידועים. ילגבי סמכויות סר האוצר - הן
לחדש אחד וכך נשאר הדבר. אולם אנו מבקשים לשנות את מספר החדשים מ-3
ל-6.

אפשר להעביר מפרט למרט סכום שהוא פחות
מ-100,000 ל"י בלי אישור הוועדה.

י. ספיר:

אני גורס גם תוך חודש יש צורך באישור
הוועדה, נניח, כי בחודש פברואר או מרץ
הגיע מטרד מנדויים בסעיף מטויים לסוף הוצאותיו והוא זקוק לכספים נוספים.
מאחר ואין תקציב גוסף ויתברר שבסעיף מטויים עדיין נטארו סכומים מטויים,
אפשר להעביר את הסכומים הדרושים רק ב-31.3 עם אישור התקציב. כלומר,
אותו מטרד יכול להתקיים בכל הסעיף 3-4 חדשים מבלי שיהיה זקוק לתוספת
לפני שהתקציב התחיל להתבצע. יוצא אישוא, כי הטענה שלי מכרונת לסעיף
קטן א'.

היו"ר י. גורי:

חבר-הכנסת ספיר רוצה להבחין בין שני דברים:
הסכום המוצא לאותה מטרה - כאן הוא מטאיר
את הנוכח; אולם במידה וישנן מטרות אחרות - ייעשה חבר באישורה של
הוועדה.

מר בן-דרור:

המדובר הוא בדברים כאלה שאין טעם להביאם
בפני הוועדה. למשל, מתי עלינו לסלם
סכומים טעודניים של השנה שעברה? ישנם חשבונות המגיעים באיחות, נניח,
הגיע חשבון של דואר וסלפון ולמי זה יוצא, כי בחשבון הדואר יש לו סכום
גדול יותר ובחשבון הסלפון - סכום קטן יותר. רוצה עתה חבר-הכנסת
ספיר שסר האוצר - אטר דבר כזה הוא תמיד בסמכותו של הסר - יבוא לוועדה
בענין העברה מטעיה לסעיה.

היו"ר י. גורי : בחוק התקציב בסעיף 1 לא נאמר שהממשלה חייבת להוציא, אלא רטאית להוציא.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת ספיר להוסיף בסעיף 8 (א) את המלים: באיסורה של הוועדה - לא נתקבלה.

סעיף 8 כפי שהנו - נ ת ק ב ל.

היו"ר י. גורי : אנו עוברים לסעיף 9.

מר קסרון : כאן אני מציע להוסיף שתי תוספות.

ה ח ל ט ה :

סעיף 9 כפי שהוצע - נ ת ק ב ל.

היו"ר י. גורי : אנו עוברים לסעיף 10.

מר קסרון : בסעיף זה נאמר: על אף האמור בסעיף 1 רטאי שר האוצר באיסורה המוקדם של הוועדה להוציא את הסכומים. . איטרה הוועדה ההוצאה, יווכחו הסכומים הנוכחיים לתקציב הבטחון והוצאות סעיף 4 (ב) יחולו על חלוקתם.

היו"ר י. גורי : חבר-הכנסת סנה מציע למחוק את הסעיף הזה.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת סנה למחוק את הסעיף - לא נתקבלה.

סעיף 10 המתוקן - נ ת ק ב ל.

היו"ר י. גורי : אנו עוברים לסעיף 11.

י. ספיר : האם נבדקה התקופה לגבי סעיף זה?

היו"ר י. גורי : התקופה היתה קצרה ואנו הוספנו עליה.

ה ח ל ט ה :

סעיף 11 כפי שהוצע - נ ת ק ב ל.

ועדת הכספים
9.4.1957

12.

אנו עוברים לסעיף 12.

היו"ר י. גורי:

ה ח ל ט ה :

סעיף 12 כפי שהוצע - נ ת ק ב ל.

אנו עוברים לסעיף 13.

היו"ר י. גורי:

י. טפיר:

זו היא בעיה החורגת ממסגרת חוק התקציב, אני מציע שיהיה בתוכה המשלה שמונה על ביצוע החוק הזה, אם הצעתי זו לא תקבל אני מסאיר לי חופט חסתינות.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת טפיר - לא נתקבלה.

סעיף 13 כפי שהוצע - נ ת ק ב ל.

אנו עוברים לסעיף 14.

היו"ר י. גורי:

י. בדר:

אני מציע למחוק את הסעיף הזה.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת בדר - לא נתקבלה.

סעיף 14 כפי שהוצע - נ ת ק ב ל.

תגמולים מיוחדים:

היו"ר י. גורי:

אני מביא לידיעת חברי הוועדה את ענין התגמולים המיוחדים של שר האוצר בטיעור של 27,000,000 ל"י, אנו כללנו טכונה זה בהכנסות, אשר בו ישתמש לתקציב זבוחון.

תגמולים מיוחדים אלה בטיעור של 27,000,000 ל"י נבו מק בליט מידי ארצות-הברית ומיהדות העולם, אנו הגענו היום ל-104,000,000 ל"י; כלומר, 50,000,000 ל"י יהב יטיף, 12,000,000 ל"י יהב עקיף, 15,000,000 ל"י בול בטחון, ולאחר מכן הוספנו 27,000,000 ל"י תגמולים יחודיים. יוצא איטוא, כי הגענו ל-104,000,000 ל"י. אנו צרמנו את תגמולים המיוחדים להכנסות כדי לכסות את תקציב הבטחון. בדרך זו 41,200,000 ל"י מועברים לתקציב הבטחון. איננו יכולים להגיד, כי-כספים נלה מכסים את תקציב הבטחון מפני שהם מגויסים על-ידי יהדות העולם, ועיקר, ארצות-הברית, שם הסיסמה איננה בטחון אלא פיתוח.

ועדת הכספים
9.4.1957

ט. ז.

היו"ר י. גורי:

עתה מציע שר האוצר להעביר את 27,000.000 ל"י למסגרת תקציב הפיתוח, הכנסות, כלומר, אנו בסכום זה מכסים את הפיתוח ולא את תקציב הבטחון ועודף המסים יכסה את הבטחון; אזי נוכל להעביר לחלק ד' לא 41,200,000 ל"י אלא 14,200,000 ל"י. אמנם סידור זה פחות נאה - ומשום כך העברנו 41,200,000 ל"י לתקציב הפיתוח - אבל זה פחות מכבד אותנו כלפי חוץ. ברור, כי ישם כאן שיקולים לכאן ולכאן.

מר בן-גוריון:

מבחינת האמת - הרי נכון יותר התקציב כפי שהוצב קודם לכן ואני בטוח שהשינוי הזה יכער את התקציב וטלא בצדק. אולם, אהו הסיקול העומד גם בפנינו ושר האוצר טוען שאם יש צל של ספק בקשר למעמד המגביות בארצות הברית - אין לסכן את הדבר.

ז. ספיר:

אם נתקבל ההצעה להעביר את סעיף "תגמולים מיוחדים" לתקציב הפיתוח אדסום לי הסתייגות בסך-לירה אחת. כיון שכאן ישנה תערובת בין מסי המיועדים לקליטת עליה לבין הכספים המיועדים לבטחון. אתם ערערתם את המבנה ההוא, לכן אשאל בהסתייגותי היכן 5,000,000 ל"י.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת סמיר - לא נתקבלה.

ההצעה להעביר את סעיף "תגמולים מיוחדים" בסך של 27,000,000 ל"י להכנסות תקציב הפיתוח - נתקבלה.

היו"ר י. גורי: כלומר, אושרה העברת הסכום של 14,200,000 ל"י.

אישור הצעת ועדת המשנה בקשר להרחבת הזיכויים של המשקים:

מ. חזני:

ועדת המשנה שעסקה בכך השילה עלי להכין את רשימת המשקים הנוגעים בדבר. הרשימה מונחת בפניכם ואני מציע לאשרה. כן עלי לציין, כל אם יהיו משקים שצריך יהיה לצרפם לרשימה זו - אפשר יהיה לעשות זאת.

ש. דיין:

כן יש לציין כאן שכל אישור נגסף אינו צריך לבוא לדיון נוסף בוועדה.

ה ח ל ט ה :

הצעתו של חבר-הכנסת דיין - נתקבלה.

הרשימה שהוצעה על-ידי ועדת המשנה - נתקבלה.

/ . . .

אישור העלאת צדדי מכס רבלר:

לפניכם צו מכס המעלה את מחיר המכס על
טבק ותוצרתו.

א. אריאלי:

ח. רובין:
מהו כיום הבלו בתוספת יהב מגן על סיגריות
לפי הסוגיה השנייה? כלומר, מהו הכסום
הכולל של מטיים על כל קופסת סיגריות? מה מזה היא העלאה האחרונה?

על מה מבוססת הערכה שזה צריך לעלות 5,000,000 ל"י

האם מטרה האוצר מוכן למסור הודעה שלא

תהיה העלאה נוספת בשנת 1957/8?

ישנן טענות מצד מגדלי טבק ערבים ויהודים
כאחד טעל אף התחיבויות שונות אין בתי-החרושת מקבלים את תוצרתם, או
שהמחירים נקבעים מלמעלה ואין הם יכולים לעמוד בכך.

אשר לטבק וירג'יניה - דווקא יהודים עוסקים
בכך למי יזמת מסרד החקלאות. אולם בתי-החרושת לא רצו לקבל טבק זה
ולמטקיים ישנם הפסדים רציניים למדי.

מ. חזני:
הגידול הזה לא הצליח, כי הוא נתגלה כרסוב
מדי וזה גרם להפסדים. אולם לצורך זה הוקמו
מבנים מסויימים והוסקעו כספים רבים שהמטקיים לקחו כהלוואה. התוצאה היא
שההלוואה נשארה ועליהם לשלם אותה. לדעת, יש להסדיר דבר זה ולהקטיף
את ההלוואות למי שעה עד אשר אפשר יהיה לגדל טבק זה.

אשר לבלו, אבל לא במיוחד לגבי טבק, -
נתסדמה ידיעה שהאוצר העלה בעקיסין את הבלו על אריגים ואת הבסיס להערכת
המחיר, האם נכון הדבר? אם כן, מהי ההצדקה לכך?

אשר למטקאות - את מחיר המטקאות העלו
דווקא לפני חג המסח. האם ישנה רשות בידי הסיטונאים או הקימעונאים
לעשות זאת? האם קיים פיקוח על כך? מה חלקו של האוצר בעניין זה?
האם הוא נהנה מכך?

י. בדר:
האם עשה האוצר צעדים להוריד את מחיר
הסיגריות למרות שעלה הבלו? האם האוצר איכנו
חושב שיש להבטיח אספקה סדירה של מצרך חיוני זה על-ידי פיקוח על המחיר?

מהם הצעדים בהם נקט האוצר כדי להבטיח שכל
יכול הטבק ייקנה על-ידי היצרנים?

ט. דיין:
האם ליקרים הם באינדקס?

א. אריאלי:
בצורים אלה מדובר על העלאת מוצרי טבק.
צו מספר 2 מדבר על העלאת הבלו על מוצרי
טבק. צו מספר 3 - עליית הבלו על מטקאות. צו מספר 4 מדבר

א. אריאלי:

על הטלת מכס ספצימי על תקליטים ארוכי-נגון. יסנמ הפרטים גדולים במחירי התקליטים האמריקניים והצהפתיים. בדרך זו אנו מסייבים את מצב התקליטים הצרפתיים.

הערכה זו של 5,000,000 ל"י מבוססת על העלאת השירותים בסך של 4,500,000 ל"י ונידול צריכת הטבק בסך של 500,000 ל"י. למשל, מחיר קופסת סיגריות דובק 10 היתה קודם 440 פרוטה ועתה - 490 פרוטה. כלומר, העלאה של 50 פרוטה. מחיר זה כולל יחב מגן במיעוט של 20 פרוטה על כל קופסה. הבלו הוא כפול. הבלו החדש על קופסת סיגריות דובק 10 הוא 56% מהמחיר לצרכן בתוספת 18 פרוטות של מט קצוב - זוהי התוספת האחרונה.

אשר לסאלה אם תחול עליה בסנת 1957/8 - סאלה זו יש להפנות לטר האוצר. אולם עד כמה שידוע לנו אין כל כוונה ברו.

אשר לטענות מגדלי הטבק - הטענות נבדקו ונמצאו לא נכונות ויש לנו על כך חומר בכתב.

נמכרה כל התוצרת של טבק וירג'יניה ולמגדלי טבק זה לא נאצר אף קילו אחד.

אשר למבנים לטבק וירג'יניה - הם מסתמסים במבנים אלה לטבק מקומי.

אשר למס הקניה על אריגים - אין זו העלאת מחירים, אלא זהו מס בשיעור של 7,5% מהמחיר. בעל התעשייה קובע את המחירון ואנו מעלים את המס.

מחירי המסקאות - בערב החג הופיעה יריעה בלתי מבוססת בעתונות והמחירים לא הועלו. אנו הזמנו את מנהלי היקב והם הבטיחו שלא יעלו את המחירים ומוכנים לספק את התוצרת כולה לחג.

אשר לפיקוח על מחירי מסקאות - הפיקוח הוא על מסקאות שמחירם לירה אחת לבקבוק ואלה כלולים באינדקס. מחירים אלה אינם מסתנים. אולם כל יין שמחירו למעלה מלירה לבקבוק אינו סלול באינדקס ואינו נמצא בפיקוח.

אנו הבטחנו שכל יבול הטבק ייקנה. כן הוסדר הדבר באזרת הממשלה שתינתנה מפרעות לארגון מגדלי הטבק ואנו מוכנים להבטיח שכל היבול ייקנה.

אני רושם לי זכות הסתייגות לכל הצווים הללו. אין זה אומר שאשתמש בזכות זו. י. בדר:

ה ח ל ט ה :

בעד איטור צו מספר 19, מכס על טבק - ה ד ר ב.
נ ג ד - א י ו.
נמנעים - 1 (חבר-הכנסת רנבין).

אני מבקש לרשום לי זכות להודעה - אולי • ח. רנבין:
אודקק לכך.

ח ה ל ט ה :

- בעד איטור הבלו על טבק - ח ר ו ב .
- נ ג ד + אין .
- נמנעים - 1 (חבר-הכנסת רובין)

צו מסי בלו על משקאות מסכרים - נ ת ק ב ל .

צו מספר 18 על תקליטי פטיפונים - נ ת ק ב ל .

היו"ר י. גורדי: (קורא את סידרי הדיון בקריאה שניה ושלשית של החקציב).

דיון-רושברן שר האוצר על נסיעתו לארצות:

שר האוצר ל. אשכול: כידוע לכם נסעתי להסתתף בוועידת קרן-היסוד האירופאית. ועידה זו ריכזה את כל ארצות הדרומו כן היה עלי להסתתף בוועידת הבונדס בצרפת. נוסף לכך היתה מחשבה שאסע גם לאנגליה בקשר למגביות סט.

בצרפת התקיימה ועידה יפה. הערב הראשון היה בבחינת פתיחה. זה המכיר את צרפת, את הציונות שם ואת אחינו הצרפתים בני דת משה - צריך לקבל בסיטוק פתיחה זו. נוכחו שם אנשים מכל יתר הארצות והמעמד בכללו היה יפה. נאמרו דברי ברכה לאין שיעור במעמד מרכז זה.

למחרת נמשכה עבודת הוועידה במשך יום או יותר. ערבה היהודי והציוני של הוועידה לא עמד בספק והאנשים קיבלו על עצמם לעבוד יותר. עלי לצייין, כי בוועידת אפסר היה לדבר גם אידיש. הנאומים שנשא היו האחד בצרפתית ואנגלית ואחד - באידיש. אולם דבר מעניין הוא שהגויים הצרפתים אינם חוסכים סידריך לדעת שפה נוספת מלבד צרפתית.

באותה ועידה של הבונדס ניתן רשיון למכור בונדט בסך של 3,000,000 דולר. לפני שנים היו מוכרים רק בסך של 1,000,000 דולר. אינני יודע אם אנו חייבים למכור זאת בסנה. אולם, אין ספק שלא ימכרו 3,000,000 דולר. אבל 1,500,000 דולר בוודאי ימכרו. האנשים העושים במלאכה זו מאמינים בכך.

גם לוועידת הבונדס היו שני חלקים: הערב הראשון נערך לאלה שכמעט אינם מכירים אידיש והערב השני לאלה המבינים אידיש. כדאי לצייין שאפסר היה לראות מהערב הראשון שהבונדס חדרו וחודרים ליהודי צרפת הגרים שם עוד מימי נפוליאון. למשל, ראש לפאזיס יושב שם בנשיאות וקרא מהכתב נאום מלא רגשות סטרייטלינג; וג'נס רוסטילר מזמן מחזיק בונדס הפעם הופיע גם הלן רוסטילר שהיא אדם צעיר ונאם נאום יפה שלא מהכתב. מכאן ברור שהחדירה ליהודי צרפת הולכת ומתגברת. כמובן שמידות הכסף בשפת אינן אלה של אמריקה, כי שם נעשה הדבר על חשבון הממשלה וצרפת אין דבר כזה; נוסף לכך, כאשר פת משלמה מסיח אומרים על אותו אדם שהוא פילנטרום גדול.

ל. ז.

שר האוצר ל. אשכול:

עד כאן הצד הציוני של העם היהודי. לאחר מכן ביליתי יום אחד באנגליה מטום טאנטי המגבית ביקשו אותי להסיע על יהודים יונים עם כמו, סיר סימון מרכס להגדיל את תרומותיהם לאחר שהן כבר הוגדלו לפני מחצית השנה. למשל, לפרן היסוד גדלה מ-100,000 ל-200,000. אתה חטבו אנטי אנגליה לסקוט על חסמרים.

באתי, ניסיתי והצלחתי. אולם אתמול נתקבל מכתב המנבא בלבול מסויים. באותו יום חיים הייתי לאכול מספר פעמים: תחילה עם מרכס וולפסון; כן נערך באותו יום כינוס בביתו של הסגריר והאנטיים סחות או יותר היו מוכנים להגדיל את תרומותיהם. למשל, מרכס ידע לשם מה באתי ואחרי נאומים אחדים נאמר שאין מנוס מכך ובאמת יש להגדיל את התרומות, ובעיקר, לאחר סדרי זיו סיכס את הדברים ושאל האם ישנו טיטהו החוטב אחרת, הרי הכל אמרו שהם מבינים שצריך לעשות זאת. אזי אם תצא למועל הגולה זו היא תסתכה בשיעור של 400,000 לירות שטרלינג. יתכן וכסום זה יחולק בטני דרמים: -

ישראל זיו הניח יסוד להקמת חברה ליישוב יהודים/אנבבל לכיס. מטום כך הרטינו לו לקחת 25,000 לירות שטרלינג, כי עצם הרעיון הזה יכול למסוך אנטיים. אולם לא יצא מכך הרבה. אני הזכרתי את כל 4 הנקודות ודיברתי על הסקעת-הון פרטי, וכאשר סדי זיו סיכס באותו לילה את הדברים אמר וולפסון שזו אינה דרך ויש לדעת מהן התכניות לגבי הכספים טנאטפים ולמי זה ידעו מה להגדיל. אני עמדתי על כך שיש להגדיל את התמיכות ולהרחיב את החוג והיה לי הרוסס שהחלקנו את הדברים שבין מרכס לוולפסון. אתמול קיבלתי מכתב מבקסטנסקי ונאמר לי שוולפסון קצת מתנפח ויש לזכור, כי הוא היושב ראש.

אולם, בהזדמנות זו נאמר לי, כי מתנהל עמו-מטא-ומתן על הלוואה בסך של 1,000,000 לירות שטרלינג והוא אף הסכים לכך, ואולי עוד יצא מזה משהו. נוסף לכך עדיין מתנהלות ענייני הלוואה על עניינים שונים, היכולות להמסך 5 שנים ולבסוף משהו יכול לצאת

עלי לציין, כי הוא מוריד סכום הגון למדי מתרומתו השנתית לקרן היסוד כיון שהוא מקים את בנין בית הרבנות בירושלים בסך של כ-40,000 לירות שטרלינג בשנה. כמוכן, שאני נשאל בקשר לכך, אני חייב להתלהב, אולם כאשר אני מדבר עם סיר סימון קובע העיסוד המסחר, אבל וולפסון מוכן לקנות הכל, ומטום כך הצעתי לו שיבנה 10,000 בתים לעליה העומדת להגיע לארץ ואת הסקעתו יקבל חזרה. אך כל זה בגדר הצעה.

אני חוזר לצרפת. שט נפוסתי עם 4 אנטי ממסלה: עם כל אחד מהם לחוד ועם אחדים מהם בזוגות בקשר לעניין האשראי וצינור הנפט. באותם הימים נאמר, כי צינור הנפט צריך לעלות 30,000,000 דולר. תחילה הלכתי לרמדיה ואוזנו היתה אטומה לכל עניין הצינור וחצורך לעמוד על תנאי המילווה של האשראי הזה. עדיין אינני יכול להגיד שענין המילווה גמור כבר לכל פרטיו. המילווה גמור על כך של 30,000 דולר והבנקים יתנו את הקרדיט.

כאשר באתי לשיחה השניה אכלנו ארוחת צהרים בביתו של רמדיה וצעתה היתה מכוונת השיחה לקבוע מספרות. נאמר לי, כי יינתן לנו סכום של 30,000,000 דולר ל-8 שנים. זהו המכס המסויד שאפשר לעשות, כי גם דבר זה לא היה מקובל, אך הוא סודר. אולם זה איננו אומר שהכל בסדר. ישנם דברים הקשורים בדולרים עצמם שגם הם זקוקים להם. ייתכן שמילווה זה יינתן לנו רק ל-3 שנים, אבל לשנתיים - בטוח.

/...

שר האוצר ל. אשכול:

אזי סילגרפתי שיט לקנות 10,000 טון גרעינים לאחר השיחה הראשונה הלכתי לבנק ד' פרנס ונאמר לי, כי האטראי יכול להינתן במכירת 7%: הבנק לוקח לו 3% ועוד 1,6%, הרי זה מגיע לסכום של 4,6%: אחר-כך מוסיפים עוד אי-אילו דברים והריבית מגיעה ל-7% או 7,1%. ובמידה שהאטראי ניתן למספר שנים גדול יותר הריבית גבוהה יותר. על-פניו, הריבית מגיעה ל-7%. כאשר אמרתי לרמדיה כיצד יתכן דבר זה, הוסיפה ענה לי שאיננו יכול לסנות את הדברית. עליכם לזכור, כי רמדיה הוא שר האוצר ומרכז העניינים הכלכליים. אולם סיימנו את הדברים. היה גם איזה יחידא דיברר על בשר והוא איננו יכול להסדיר זאת בטום פנים והציע לנו חזיון, הוא גם שאל אם אפשר לטלוח כבשים. מכל מקום, מכאן ואילך עובר העניין לפרטים.

אני התחלתי לחשוב - אם כי זה לא קל - לבדוק אם לא כדאי היה להזמין מיכלית גדולה של 60,000 - 60,000 טון, כי סתם פלדה אין להח והוא אמר שאיננו יכול לתת. גם מסהרה לא יוכל לעשות זאת, אם כי באותם הימים הנחנו צינור-באורך של 10 קילומטר של 16 צול. אגב, בקטר למחירי המספוא נאמר לי, כי אלה הם מחירים בינלאומיים. רמדיה וה"טף ד' קבינט" לא היו בעד תכנית זו ואני יכול להבין אותם, כי יש להם זנבס העדואקי 88,5%. אולם נוצר לחץ של חברה צרפתית.

כעבור שבוע ימים היה לנו דיון נוסף בקטר לעוד מיכלית שעמדה ריקה וחיכינו ליום שבו אמר יהיה לעבור את הסואץ; והיתה עוד מיכלית שהיתה כבר באותו יום בפרס ובעוד 10 או 12 יום היא צריכה לחזור. נוסף לכך עמדה שאלה של תסלום עבור הדבר הזה. אנו שילמנו סכום של 1000 דולר. היתה זו אניה עם דגל אמריקני. אותה יעץ קיבל סלפון מטרת החוץ שאנו ניתן את הסיכלית שעמדה לרשותנו כדי שתיסע למרסיל לעבוד בשבילם ואם יש להם אניה בצד חשבי שיתנו אותה לנו כדי שתיסע לאילת. גם גי מולה וגם פיננו אמרו לנו שלא צריך ללכת עדין דרך הסואץ, אבל איננו יכולים לעזור לנו בהשגת מיכלית. אזי שלחנו את האניה דרך כף התקווה הטובה. פירושו של דבר - עוד 150.000 דולר. אולם זו שיצאה עתה תקדים אותה.

עם כל הידידות העמוקה לישראל אמר רמדיה את כל הנימוקים נגד, אבל נזהר מלהשיב בשלילה. שר הבטחון המוכן ללכת באט ובמים, סאתו דיברתי לאחר שדיברתי עם רמדיה ואמרתי לו שהוא קצת קר. ענה לי שר הבטחון שהקבינט יחליט והדבר ייעשה ואף ראש הממשלה עומד רוטם שהוא רוצה לעזור כדי שהעניין יקום.

מישראל נכעתי ברעיון שהצינור צריך להיות של 16 צול. אולם שם רצו שהוא יהיה של 32 צול - זהו צינור גדול המעביר כמות גדולה פי 5 ויעלה רק פי 2 יותר מאשר צינור קטן: צינור של 16 צול יעלה 32,000,000 דולר ושל 32 צול - 60,000,000 דולר. הצינור הקטן מעביר 5,000,000 טון והגדול - 25,000,000 טון. יוצא-איפוא, שבצורת מדברים רק על הצינור הגדול ורואים בו את הפתרון, וגי מולה דרך לעשות זאת למען ישראל ולמען מפתו של נאצר. הוא שאל מה אומר רמדיה על כך אמרתי לו שהוא עצור. לאחר מכן דיברתי עם אנדרי מאייר שיארנן את הצד הפיננסי. על כך הוא השיב, כי לצינור הגדול אין כל דאגה מחינת מסחרית, כי בצינור הגדול יעברו 25,000,000 טון דלק לטנה, הרי תוך שנתיים או שלוש שנים הצינור ישתלם, וביקשו מאתנו לתת להם שאור ירוק"י. לשר הבטחון כיון שאתה מדבר על "אור ירוק", תן לי את הדברים בכתב כדי שאבוא עם משהו לישראל. אזי הוא כתב לי את הדברים בכתב. נוסף לכך הוא אמר, כי השבוע הוא ידבר בפרלמנט ויעמוד על כך. לא ידעתי איזה תמיכה נוטפת עלי לדרוש ממנו.

טר האוצר ל. אטכול:

לאחר מכן היתה פגישה נוספת עם טר הפנים

אשר בה הסתתף סניית טר הבטחון. באותה פגישה דיברתי בסניית על חיאור ה-
אזי הרחיק לכת טר הבטחון ואמר שנודיע לכם וניתן ערבות ואף הם
יסתתפו בכך. מכאן, שיט לי דבר ממשי יותר. אזי נפגסתי עם נציג צרם
ניון שהיו להם איזה טהם טפקות וחששות;
הוא אמר לי, כי לסני 2-3 חדשים נרמד להם
מהמקומות הגבוהים ביותר לבל יכניסו את ראטם בענין הצינור. אז
אני חושב שמי טאינו יודע את הדברים יט לו יטוד לחשוב טזה באמת כך
ראולי לא כדאי לבצעט.

אולם בשיחה הסניה עם ראש הממשלה היו כולו
בעד הצינור הגדול של 32 צול. אזי טיכמנו בכתב את הדברים בקשר לסני
הסעיפים: צינור צינול יש להניח להם יסתתפו בכך. אולם אם אי-אפשר
להניח צינור של 32 צול, אזי צריך יהיה להניח צינור של 16 צול. אולם
כדי למנוע חששות הם שאלו אותי אם נוכל לעשות זאת בעצמנו. אמרתי להם
שיתנו לנו הלוואה ל-15 שנה, כי 15,000,000 דולר הוא המכסימום הוד
בשביל חומר לצורך הנחת הצינור. אמרתי, כי הייתי שסח לו היו מנכים
זאת לקרדיט. על כך השיבו לי, כי ביום ד' צריכה להתקיים ישיבת הקב
וידובר על כך. כאשר שאלתי אם יש תקווה לענין נאמר לי, כי יש יותר
מתקווה. ביום ד' הוחלט הדבר וההודעה טפורסמה מתאימה בדיוק למה שדי
כלומר, הם מנכרים צינור של 32 צול ופונים לאנגליה ואמריקה שיעזרו ב
אולם אם זה לא יצא לפועל הם יעזרו בהנחת צינור של 16 צול. מצב הרוח
כיום בצרפת הוא כזה שלעוד חודשיים או שלושה חדשים מובטחים ימיה של
הממשלה הזו.

כן דיברתי בקשר להלוואה או ערבות ונאמר
כי לגבי עניניה של ישראל אין כל דאגה ואפשר להעביר בסרלמנט
דבר הקסור בישראל. כאלה הם פני הדברים ביום. אולם יכולים להופיע
דברים רבים היכולים לקלקל. לדעתי, אם אנו נחליט על 16 צול
רואה את ביצוע הענין. יט לעשות רבות כדי שהוא יבוצע מהר. בצרפת
סמחים לו הדבר היה מתבצע תוך שנה. כאשר טר המסחר והתעסיה היה באמרי
אף הוא ניכה לגשט ולראות מה מצב הדברים, אם כי לא עם הממשלה. הם עו
טרם למדו את הדברים. אולם, לדעתי, צינור של 16 צול מבטיח את הר
ובעיקר, כאשר כל ענין הסואץ מבולבול, הרי זהו עסק טוב. גם אם עני
הסואץ יסתדר, הרי המפעל יטלם את עצמו. כמוכן, יט כאן חטבון של בת
זיקוק ותעסוקה. נוסף לכך, לנו יש חטבון אחר.

הרי - אבל אם נניח, דבר טאפשר להניח, שיצ
מחיר המעבר בסואץ, לדעתי, 6%-8% ירוח לו אפילו עד 10%, הרי ל
הנמנע טאפשר לראות בכך הטקעה שיט בה ברכה. כלומר, אם גם זה יתן לנו
6%-8% רווחים, הרי זוהי הטקעה טובה, אם כי חברות הנפט הרגילות בא
נפט רוצות רווחים גדולים יותר. הביצוע יכול לקחת 5 שנים והצדפתים
יכולים להגיד טהם רוצים לקחת את-הנפט הגולמי ובעצמם לבצע את הזיקוק
אך נפטם יוצאת לצינור של 32 צול, כי זהו ענין רציני היכול להבטיח
דלק לאירופה. אם יהיה הכרח בצינור זה לא מן הנמנע שתחילה נניח צי
של 16 צול ואחר-כך של 32 צול. אך כיום רוצים טם רק 32 צול. היית
גם אצל ג'מט רוטטילד והוא דיבר בעינינים ברורות על צינור של 32 צול.

ניטינו לראות משהו באיטליה ובגרמניה -
ארצות אילו מתחילות להוות גורם רציני בפרט.

בעניניה אלה אני יכול למסוד לכם את
דעתי, וכך טוכח פחות או יותר בממשלה, כי יש לעשות כל מאמץ בכל המ
טאפשר-להגיע אליהם, כדי להניח צינור גדול. מסתבר גם טאפשר להתק
הענין, כי זה איננו ענין של 60,000,000 דולר מפני שאם יוזרמו
25,000,000 טון נפט, אזי אפשר להניח צינור של 32 צול עד סוכריר וה
צינור של 16 צול מטום שנחוצ גם צינור של 16 צול כאשר ישנן סערות
והדבר יכול לעכב את האניות. אזי הן תוכלנה לקחת את הנפט מחי

טר האוצר ל. אטכול:

אולם באותן השנים שאני מסופק אם יהיו 25,000,000 טון יוביל הצינור של 16 צול את ה-5,000,000 טון שלנו, כי אז יש לנו צורך בפחות מיכליות. נוסף לכך, יהיה צורך בכמה-בתי-טאיכה. אנו בדקנו ומצאנו, כי לגבי הצינור הגדול יש צורך רק ב-43,000,000 דולר בהנחה של אי-ניצול מלא.

אנו נמצאים עתה במצב כזה שאיננו ישלים לחכות וכבר מניחים צינור של 16 צול מבאר-טבע לסוכריר ויש כבר כ-60-70 קילומטר - כל זה מדובר אם לא יהיו 25,000,000 טון. מאילת לבאר-טבע מניחים צינור של 8 צול ויש רצון לראות כיצד זה יפעל. זה מחוזה קימוק של עוד 2,000,000 דולר לשנה. צינור של 16 צול כבר עלה 41,000,000-40,000,000 דולר במקום 50,000,000 דולר עבור 5,000,000 טון נפט לשנה. כלומר, 19,000,000 דולר נוספים על מה שיש, כי פה אנו מנצלים את תחנות אסאיבה הקיימות, וזאת, במקום 62,000,000 דולר. דבר זה מחזק עוד יותר את הרצון להניח צינור של 32 צול מאילת לבאר-טבע.

כבר רתמנו את כל השגרירות שלנו לענין זה ויכול להיות שאם נמצא איזו שהיא דרך למשך תקופה מסויימת הייתי מאד מטליץ להניח צינור גדול מאילת לבאר-טבע, כי ההפרש הוא רק של 10,000,000-12,000,000 דולר. ואז צריך שיהיה רק נפט.

אני מניח שתוך 3-2 חדשים נדע פרטים על כך. בית-החרושת שיטנו בארץ יכול לייצר את הצינורות הדרושים לכך הן של 16 צול והן של 32 צול על-ידי הכנסת תיקונים קטנים למפעל. ברור, כי בטבילנו יהיה זה דבר עצום. כיום יש לנו רק מקור אחד-לנפט והוא הפרסי. דבר זה עצמו איננו טוב. אמנם אנו עושים חוזה על 800,000 טון ותוך ימי מנצע סיני רצו בכך מאד. ישנה גם מחשבה להציע להם עצמם להסתתף בצינור ולשלם להם לפי הטובה. שם יש לאנגליה 40%, לצרפת - 6% ולאמריקה יש איזה מילון טונות נפט של המטטלה.

הישיבה ננעלה בטעה 14.20.